

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 6 och 24 § livsmedelslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 maj 2001 en proposition med förslag till lag om ändring av 6 och 24 § livsmedelslagen (RP 73/2001 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handelsrådet Anna-Liisa Koskinen, handels- och industriministeriet
- direktör Pirkko Raunemaa, Livsmedelsverket
- överinspektör Raimo Isaksson, länsstyrelsen i Västra Finlands län
- hälsoskyddschef Helena Haajanen, Varkaus stad
- produktundersökningschef Matti Kalervo, Kesko Abp.

PROPOSITIONEN

Enligt livsmedelslagen skall på förpackningen till ett livsmedel eller i en broschyr eller reklam om ett livsmedel eller på annat sätt sanningsenliga och tillräckliga uppgifter lämnas om livsmedlet. Det är förbjudet att lämna vilseledande uppgifter. Enligt lagen är det förbjudet att framföra påståenden som gäller hälsan och uppgifter om att ett livsmedel har medicinska egenskaper eller hänvisningar till sådana uppgifter.

Regeringen föreslår att bestämmelsen om förbud mot påståenden som gäller hälsan ändras så att den överensstämmer med motsvarande be-

stämmelse i direktivet om märkning och presentation av livsmedel. Enligt förslaget får inte märkningen tillskriva livsmedel egenskaper som förebygger, behandlar eller botar någon sjukdom hos människor eller antyda sådana egenskaper.

Samtidigt föreslår regeringen att bestämmelsen om de avgifter som kommunala myndigheter uppbär ändras. Den föreslagna bestämmelsen stämmer i tillämpliga delar överens med övriga lagar inom miljö- och hälsoskyddet och den kan genomföras på ett mera enhetligt sätt.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns. De föreslagna ändringarna är behövliga.

Utskottet behandlar en fråga mera ingående. Enligt lagförslaget är det, om inte något annat bestäms, förbjudet att tillskriva ett livsmedel egenskaper som förebygger någon sjukdom hos människor eller antyda sådana egenskaper.

Utskottet framhåller att det i motiveringen till förslaget konstateras att om det vid marknadsföringen av livsmedel används påståenden som handlar om minskad risk för sjukdom, bör marknadsföringen i anslutning till påståendena också ge information om kostens betydelse för hälsan och sådan information om sammansättningen av produkten som stöder påståendet.

Som begrepp ligger egenskaper som förebygger en sjukdom och minskad risk för sjukdom nära varandra och medför tolkningssvårigheter. En bedömning av när påståendena får förekomma kan medföra svårigheter för dem som tillämpar bestämmelserna. Enligt livsmedelslagen meddelar handels- och industriministeriet närmare föreskrifter om bland annat anteckningar på livsmedelsförpackningar, uppgifter i broschyrer, påståenden vid marknadsföring och andra frågor som gäller försäljning och saluhållande av livsmedel. Handels- och industriministeriet bör se till att dessa begrepp förtydligas, menar utskottet.

I livsmedelslagen, som trädde i kraft 1.4.1995, ingår en bestämmelse om näringsidkarens skyldighet att utöva egenkontroll. Enligt livsmedelslagen skall näringsidkaren identifiera och förteckna de med tanke på livsmedelsbestämmelserna kritiska punkterna i tillverkningen och hanteringen av ett livsmedel samt vidta behövliga åtgärder för regelbunden övervakning av dessa. I detta syfte skall näringsidkaren göra upp en skriftlig plan för egenkontroll som skall

delges den lokala tillsynsmyndigheten och på begäran andra tillsynsmyndigheter.

Enligt vad utskottet har erfarit har egenkontrollen genomförts långsamt. Till följd av de lokala myndigheternas knappa resurser har de inte utan problem kunnat handla näringsidkare vid egenkontrollen. Det finns näringsidkare som inte utan handledning och rådgivning till denna del kan genomföra sina skyldigheter, konstaterar utskottet. Utskottet framhåller att tillsynen på alla nivåer bör riktas in på hur egenkontrollen handleds och fungerar och vilken dess kvalitet är. Detta bör också beaktas inom intresseorganisationerna för näringsidkare inom livsmedelsbranschen.

Enligt utskottets mening måste livsmedelsverket snabbt uppdatera sina anvisningar för kontroll av påståenden som gäller hälsan.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår ekonomiskutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Leena Luhtanen /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Janina Andersson /gröna
Jouni Backman /sd
Klaus Hellberg /sd
Mikko Immonen /vänst
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Kalervo Kummola /saml

Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Antti Rantakangas /cent
Ola Rosendahl /sv
Mauri Salo /cent
Juhani Sjöblom /saml
ers. Pertti Mäki-Hakola /saml
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Eelis Roikonen.